אלא מאי אית לך למימר דאמר רחמנא ולא עשירי ספק דלא נמי עשירי ודאי אמר רחמנא ולא עשירי ספק א"ל רב אחא מדפתי לרבינא מאי ספיקות ספק בכורות יהה קדש אמר רחמנא ולא שכבר קדוש אלא ספק פדיון פטר חמור וכדרב נחמן דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל שיש לו עשרה ספק פטרי חמור בתוך ביתו מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו מאי הוי עלה דמסותא ת"ש דא"ר חייא בר אבין הוה עובדא בי רב חסדא ורב חסדא בי רב הונא ופשטה מהא דאמר רב נחמן כל ממון שאין יכול להוציאו בדיינין הקדישו אינו קדוש אבל יכול להוציאו בדיינין הקדישו קדוש אע"ג דלא אפקיה והאמר ר' יוחנן גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינם יכולין להקדישו זה לפי שאינה שלו וזה לפי שאינה ברשותו? מי סברת במסותא מטלטלין עסקינן במסותא מקרקעי עסקינן דכי יכול להוציאה בדיינין ברשותיה קיימא. תני רב תחליפא בר מערבא קמיה דר' אבהו שנים אוחזים בטלית זה נוטל עד מקום שידו מגעת וזה נוטל עד מקום שידו מגעת והשאר חולקין בשוה מחוי ליה רבי אבהו בשבועה, אלא מתניתין דקתני דפלגי בהדדי ולא קתני זה נוטל עד מקום שידו מגעת היכי משכחת לה? אמר רב פפא דתפיסי בכרכשתא, אמר רב משרשיא ש"מ דהא סודרא כיון דתפיס ביה שלש על שלש וקנינן ביה ונתן לרעהו דכמאן דפסיק דמי וקני, ומאי שנא מדרב חסדא דאמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו אם יכול לזרקן ולהביאו אצלו אינה מגורשת, ואם לאו מגורשת? התם כריתות בעינן ולא הכא נתינה בעינן והא איכא. אמר רבא אם היתה טלית מוזהבת חולקין, פשיטא? לא צריכא דקאי דהבא בי מצעי, הא נמי פשיטא? לא צריכא דמיקרב לגבי דחד מהו דתימא דא"ל פלוג הכי קמ"ל דא"ל מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי: ת"ר שנים אוחזין בשטר מלוה אומר שלי הוא ונפל ממני ומצאתיו, ולוה אמר שלך (הוא) ופרעתיו לך יתקיים השטר בחותמו דברי רבי רשב"ג אומר יחלוקו נפל ליד דיין לא יוציאו עולמית ר' יוסי אומר הרי הוא בחזקתו אמר מר תקיים השטר בחותמו וגבי ליה מלוה ולית ליה מתני' שנים אוחזין כו' אמר רבא אמר רב נחמן במקום דברי הכל יחלוקו, כי פליגי בשאינו מקום רבי סבר מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו ואי מקים ליה פליג, ואי לא מקים ליה לא פליג מאי טעמא? חספא בעלמא הוא מאן קא משוי ליה. להאי שטרא לוה הא קאמר דפריע, ורבי שמעון בן גמליאל סבר מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו, ואע"ג דלא מקים ליה, יחלוקו נפל ליד דיין לא יוציאו עולמית

מאי

[בכורות נה:] להתעשר: ספק פדיון פטר חמור. עלה שהופרש על ספק פטר חמור שאפילו הוא פטר חמור ודאי אין בכולה זה של פדיון מקום קדושה: עשרה שיין. לאפקועי איסוריהו למשרי להו בעבודה: עובדא הוה בי רב חסדא ורב חסדא בי רב הונא. מעשה היה ובא לפני רב חסדא ורב חסדא הביאו לפני רב הונא: שאינו יכול להוציאו כו'. והאי נמי דחזינן ליה דאין יכול להוציאו בדיינין שאין לו ראיה בדבר אין הקדישו קדוש: הא יכול להוציאו כו'. בחמיה: שאינה ברשותו. והא סתם גזילה יכולין להוציאו בדיינין הוא: במסותא מטלטלין. כגון גיגית: מקרקעי. דכל היכא דאיתיה ברשות מרי' קיימא דקרקע איכא גגלה ושפיר פסיקנא מהא דאי הוה ליה ראיה פלה הקדישו הקדש: בר מערבא. מארץ ישראל: מחוי ליה. מראה באצבעותיו כלפי מעלה: בכרכשתא. בגרדין שבשני לחשין שקורין "כרגיי"ש: ש"מ. מדקתני עד מקום שידו מגעת קטי לו: הא סודרא. של קושה שקושין בו קנין: קנין דפסיק ביה. מקנה שלם על שלם קרינא ביה "ושלף איש נעלו ונתן לרעהו": דכמאן דפסיק דמי. וקנייה מקנה והמכר נקנה בו לוקח והוקא נקנו שלם על שלם "דכלי בעינן דכתיב (רות ד) "נעלו" ובגיר משלם לעבעות לו בגד הוא כדאשכחן גבי טומאה: גט בידה. שנתנו לה: ומשיחה. שקשור בה בידו אם יש כח בכתובו הוא שיכול לנתקו לגט מידה ולהביאו אצלו: אינה מגורשת. אלמא לאו קנינא היא: כריתות. הבדלה שיהיו מובדלים זה מזה ובכי תגורים בם כתוב זה: אם היתה טלית מוזהבת. לומר אפילו היא מוזהבת חולקים: פלוג הכי. לרוחבה ויהא אחד לאחד מהם: קא משמע לן דא"ל כי פלוג. לאורכה: שנים אוחזים בשטר. המלוה והלוה: שלך הוא ופרעתיו לך. והחזרת לי ומאני נפל: יתקיים השטר בחותמו. קסב"ד דהכי קאמר אם השטר כשר שיקיימוהו חותמיו לומר "כתב ידיו הוא" הרי הוא בחזקתו: נפל השטר ליד דיין. משמע דהכי קאמר אם מלאו דיין לא יוציאו אותו עולמית מיד דיין ולקמן פריך מאי שנא דיין מאיכשי דעלמא: וגבי ליה מלוה כולה. בחמיה: ובמקרקעי. שכתוב בו הנפקת שלא כסר בב"ד והעידו עדים על חתימת ידן וכותבין הדיינין בו "שטרא דנן נפק קדמנא ואסהידו פלוני ופלוני על חתימת ידייהו ואשרנוהו וקיימנוהו כדקדי": כולי עלמא ל"פ דיחלוקו. דכי מקריבין דיתקיים השטר בחותמיו לא למגבי מלוה קאמר אלא למגבי פגיעה ופלוגתייהו ובשאינו מקרקעי רבי סבר לקח על פי שהלוה מודה ליה שכתב שטר זה ולוה לו מעות, צריך המלוה לקיימו בחותמיו ואפילו השטר מוחזק על פי עדיו אין הלוה נותן זמן שאינו מקרקעי מלן קמשוי ליה שטרא, לוה, שמודה לו שכתבו, הא אמר דפריע, אבל מהשטר מוחזק על פי עדיו אין הלוה נותן לומר פרעתי הלכך זה שמשכיס מוחזקים לו מקרקעי ליה מלוה בעדות ומבו ליה נותן באמירתו אלא על ידי חזקה זה שמחזיק בו והרי הוא כשאר מליאה ופליג: ואי לא, לא פליג. שאפילו כולו ביד המלוה נותן הלוה לומר פרעתי: מאי

[ג"ל כדפריש]

[ועי' בתוס' שם ה: ד"ה ופורה וע"ע סיעב תוס' יח. ד"ה שהיו]

מא א מיי' פי"ב מהל' בכורים הלכה כב. סמג עשין קמו: מב ב מיי' פ"ו מהל' ערכין הל' כד סמג עשין קלב עוש"ע ת"מ סי' שנד סעיף ו ופוש"ע י"ד סי' רנח סעיף ו: מג ג מיי' שם הל' כג. סמג שם עוש"ע י"ד שם [רכ מלפס כתן ובכ"מ פ"ד דף כ.]

מד ד ה ו מיי' פ"ע מהל' מלוה ולוה ונעשין הל' ט י סמג עשין לה עוש"ע ת"מ סי' קלח סעיף ג:

מה ז מיי' פ"ה מהלכות מכירה הל' ז סמג עשין סב עוש"ע ת"מ סי' קלה סעיף ד:

מו ח מיי' פ"ה מהלכות גירושין הל' עז סמג עשין ג עוש"ע אה"ע סי' קלח סעיף כ:

מז ט י מיי' פ"ט מהל' מלוה ולוה הל' יד סמג עשין לד עוש"ע ת"מ סי' סה סעיף עו:

מח ל מיי' שם וסמג שם עוש"ע ת"מ סי' סב סעיף ט:

מט ל מיי' שם וסמג שם עוש"ע ת"מ סי' סב סעיף ג:

רבינו חננאל

ראשון ראשון נפטר. ובהתריא בבכורות פרק אחרון אמר רבא מנין הראוי פיטר. מאי הוי עלה דמסותא ת"ש מהא דאמר רב [נחמן] כל ממון שאינו יכול להוציאו בדיינין הקדישו אינו קדוש. הא יכול להוציאו אע"פ שלא הוציאו קדוש. ומקשי' עלה והאמר ר' יוחנן גזל ולא נתייאשו הבעלי' שניהן אינן יכולין להקדישו זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו. וקי"ל דלא מקשינן לא מתניתא דלא מברייתא ולא ממימרא אלא אם היא הלכה. ועוד לא דחאוה להא דר' יוחנן אלא פירקי על דבריו ואמר מי סברת מסותא מטלטלא היא וקשיא עליה הא דר' יוחנן לא כי קאמר רב [נחמן] כל ממון שאינו יכול להוציאו בדיינין וכו' האי ממון קרקע הוא וכיוצא בו האי מסותא מקרקעא הוא דקי"ל קרקע אינה נגזלת ולעולם ברשותיה דמרא קיימא הלכך אם יכול להוציאה בדיינין ברשותיה קיימא ושפיר קא מקרשי. האי דקתני שנים אוחזין בטלית זה נוטל עד מקום שידו מגעת וזה נוטל עד מקום שידו מגעת והשאר חולקין בשוה ובשבועה אוקימנא בשאוחזין בטלית עצמו ומחני' דקתני חולקין הטלית שני חצאין ונופל כל אחד חציה בשאוחזין בנימין שבקצותיה והן

מענה

כיון דכיון מי' המונא בא' הקונה לטוה ראלת המסותא

נוטא

ל"ש הא דקתני בבריתא - מ' אוחזים בגלימ, זה נוטל עד מקום ש"ו, אע"ג דלא קתני עד האי, דלא קתני עד מקום ש"ו אלא מעת אל"ה ש"ח"ל)

שלה מוצבת

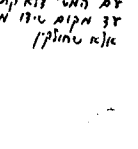

מלוה ולוה אוחזין שלה

גלגל

[א] תוס' ד"ה מחוי גרלה כו'. ל"ג וסרמ"ם לא כתב כן אלא ע"י גלגול אבל רא"ש סוכיח כדברי תוס' ע"ש: גמ' במסותא מקרקעי. קשה לי הא עיקר המלוק בין מטלטלי למקרקעי המטלטלין נגזלין וקם ליה ברשותיה דגזלן מקרי חיטו ברשותו הנגזל אבל קרקע אינה נגזלת ולא קם ברשותיה דגזלן. מ"ב במטלטלין נגזל אלא קנין דלא קם ברשותיה דנגזל ולאיכא מייב בכ"ח עם ע"ל במתני' הוי בקרקע דמנחי ברשותיה דנגזל. ולא"ב הכא במסותא דהבעלה כמה דאמר דידי הוא ולוכא קנין יכול לקדישו ל"ע: שם פתח כריתות בעינן. עיין כתובות נ ע"ב תוס' ד"ה ולא ול"ע: רש"י ד"ה דמתלן וכו' דבלי בעינן. עיין לקמן מז ע"ל וכתוס' ד"ה לאתוקי:

הגהות הגר"א

גליון הש"ס